

M.Of. nr. 767 din 31 octombrie 2003
vezi vers. [Lb.ingleza](#)

Vezi: [Legea 429/2018 de revizuire a Constitutiei României](#)

**Vezi: INITIATIVA LEGISLATIVA ALE CETATENILOR POTRIVIT
[LEGII NR. 189/1999 din PROIECT DE LEGE 3/2013,](#)
[PROIECT DE LEGE 921/2014, PROIECT DE LEGE 1/2015,](#)
[PROIECT DE LEGE 4/2015, PROIECT DE LEGE 5/2015,](#)
[PROIECT DE LEGE 1/2016, PROIECT DE LEGE 2/2016](#)
si [PROIECT DE LEGE 1/2020](#)**

CONSTITUTIA*) ROMANIEI REPUBLICATA

*) Modificata si completata prin Legea de revizuire a Constitutiei [nr. 429/2003](#), publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, 29 octombrie 2003, republicata de Consiliul Legislativ, in temeiul a Constitutie, cu reactualizarea denumirilor si dandu-se textelor o no numerotare (art. 152 a devenit, in forma republicata, art. 156).

Legea de revizuire a Constitutiei Romaniei nr. 429/2003 a fost apr referendumul national din 18-19 octombrie 2003 si a intrat in vigoar de 29 octombrie 2003, data publicarii in Monitorul Oficial al Romani I, nr. 758 din 29 octombrie 2003 a Hotararii Curtii Constitutionale 22 octombrie 2003 pentru confirmarea rezultatului referendumului nat 18-19 octombrie 2003 privind Legea de revizuire a Constitutiei Roman

Constitutia Romaniei, in forma initiala, a fost adoptata in sedint Constituante din 21 noiembrie 1991, a fost publicata in Monitorul Of Romaniei, Partea I, nr. 233 din 21 noiembrie 1991 si a intrat in vig urma aprobarii ei prin referendumul national din 8 decembrie 1991.

TITLUL I Principii generale

ARTICOLUL 1

Statul roman

(1) Romania este stat national, suveran si ind unitar si indivizibil.

(2) Forma de guvernament a statului roman este

(3) Romania este stat de drept, democratic si care demnitatea omului, drepturile si libertati cetatenilor, libera dezvoltare a personalitatii dreptatea si pluralismul politic reprezinta val supreme, in spiritul traditiilor democratice al poporului roman si idealurilor Revolutiei din decembrie 1989, si sunt garantate.

(4) Statul se organizeaza potrivit principiulu separatiei si echilibrului puterilor - legislat executiva si judecatoreasca - in cadrul democra

constitutionale.

(5) In Romania, respectarea Constitutiei, a sale si a legilor este obligatorie.

ARTICOLUL 2

Suveranitatea

(1) Suveranitatea nationala apartine poporului care o exercita prin organele sale reprezentati constituite prin alegeri libere, periodice si c precum si prin referendum.

(2) Nici un grup si nici o persoana nu pot exe suveranitatea in nume propriu.

ARTICOLUL 3

Teritoriul

(1) Teritoriul Romaniei este inalienabil.

(2) Frontierele tarii sunt consfintite prin le organica, cu respectarea principiilor si a celo norme general admise ale dreptului internationa

(3) Teritoriul este organizat, sub aspect admi in comune, orase si judete. In conditiile legii orase sunt declarate municipii.

(4) Pe teritoriul statului roman nu pot fi str colonizate populatii straine.

ARTICOLUL 4

Unitatea poporului

(1) Statul are ca fundament unitatea poporului solidaritatea si egalitatea intre cetateni ceta sai.

(2) Romania este patria comuna si indivizibila cetatenilor sai, fara deosebire de rasa, de nationalitate, de origine etnica, de limba, de de sex, de opinie, de apartenenta politica, de de origine sociala.

ARTICOLUL 5

Cetatenia

(1) Cetatenia romana se dobandeste, se pastrea pierde in conditiile prevazute de legea organic

(2) Cetatenia romana nu poate fi retrasa acelu dobandit-o prin nastere.

ARTICOLUL 6

Dreptul la

(1) Statul recunoaste si garanteaza persoanelo apartinand identitate minoritatilor nationale d pastrarea, la dezvoltarea si la exprimarea iden etnice, culturale, lingvistice si religioase.

(2) Masurile de protectie luate de stat pentru dezvoltarea si exprimarea identitatii persoanel apartinand minoritatilor nationale trebuie sa f

conforme cu principiile de egalitate si de nediscriminare in raport cu ceilalti cetateni r

ARTICOLUL 7

Romanii din strainatate

Statul sprijina intarirea legaturilor cu romanii afara frontierei tarii si actioneaza pentru pastrarea, dezvoltarea si exprimarea identitatii etnice, culturale, lingvistice si religioase, c respectarea legislatiei statului ai carui cetateni sunt.

ARTICOLUL 8

Pluralismul si partidele politice

(1) Pluralismul in societatea romaneasca este si o garantie a democratiei constitutionale.
(2) Partidele politice se constituie si isi dezvoltă activitatea in conditiile legii. Ele contribuie la definirea si la exprimarea vointei politice a cetatenilor, respectand suveranitatea nationala, integritatea teritoriala, ordinea de drept si principiile democratiei.

ARTICOLUL 9

Sindicatetele, patronatele si asociatiile profesionale

Sindicatetele, patronatele si asociatiile profesionale se constituie si isi dezvoltă activitatea pot statutelor lor, in conditiile legii. Ele contribuie la apararea drepturilor si la promovarea interese profesionale, economice si sociale ale membrilor

ARTICOLUL 10

Relatii internationale

Romania intretine si dezvoltă relatii prietene cu toate statele si, in acest cadru, relatii de bun vecinatate, intemeiate pe principiile si pe cele norme general admise ale dreptului international

ARTICOLUL 11

Dreptul international si dreptul intern

(1) Statul roman se obliga sa indeplineasca in cu buna-credinta obligatiile ce-i revin din tratate la care este parte.
(2) Tratatetele ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern.
(3) In cazul in care un tratat la care Romania devine parte cuprinde dispozitii contrare Constitutiei, ratificarea lui poate avea loc numai dupa revizuirea Constitutiei.

ARTICOLUL 12

Simboluri nationale (1) Drapelul Romaniei este tricolor; culorile asezate vertical, in ordinea urmatoare incepand lance: albastru, galben, rosu.
(2) Ziua nationala a Romaniei este 1 Decembrie
(3) Imnul national al Romaniei este "Desteapta romane".
(4) Stema tarii si sigiliul statului sunt stab legi organice.

ARTICOLUL 13

Limba oficiala In Romania, limba oficiala este limba romana.

ARTICOLUL 14

Capitala Capitala Romaniei este municipiul Bucuresti.

TITLUL II

Drepturile, libertatile si indatoririle fundamentale

CAPITOLUL I

Dispozitii comune

ARTICOLUL 15

Universalitatea (1) Cetatenii beneficiaza de drepturile si de consacrate prin Constitutie si prin alte legi s obligatiile prevazute de acestea.
(2) Legea dispune numai pentru viitor, cu exce penale sau contraventionale mai favorabile.

ARTICOLUL 16

Egalitatea in drepturi (1) Cetatenii sunt egali in fata legii si a au publice, fara privilegii si fara discriminari.
(2) Nimeni nu este mai presus de lege.
(3) Functiile si demnitatile publice, civile s militare, pot fi ocupate, in conditiile legii, persoanele care au cetatenia romana si domicili Statul roman garanteaza egalitatea de sanse int barbati pentru ocuparea acestor functii si demn
(4) In conditiile aderarii Romaniei la Uniunea cetatenii Uniunii care indeplinesc cerintele le organice au dreptul de a alege si de a fi alesi autoritatile administratiei publice locale.

ARTICOLUL 17

Cetatenii romani in strainatate Cetatenii romani se bucura in strainatate de p statului roman si trebuie sa-si indeplineasca o cu exceptia acelora ce nu sunt compatibile cu a din tara.

ARTICOLUL 18

Cetatenii straini
si apatrizii

(1) Cetatenii straini si apatrizii care locuie Romania se bucura de protectia generala a perso averilor, garantata de Constitutie si de alte l
(2) Dreptul de azil se acorda si se retrage in legii, cu respectarea tratatelor si a conventii internationale la care Romania este parte.

ARTICOLUL 19

Extradarea si ex-
pulzarea

(1) Cetateanul roman nu poate fi extradat sau din Romania.
(2) Prin derogare de la prevederile alineatulu cetatenii romani pot fi extradati in baza conve internationale la care Romania este parte, in c legii si pe baza de reciprocitate.
(3) Cetatenii straini si apatrizii pot fi extr in baza unei conventii internationale sau in co reciprocitate.
(4) Expulzarea sau extradarea se hotaraste de

ARTICOLUL 20

Tratatele interna-
tionale privind
drepturile omului

(1) Dispozitiile constitutionale privind drept libertatile cetatenilor vor fi interpretate si in concordanta cu Declaratia Universala a Drept Omului, cu pactele si cu celelalte tratate la c este parte.
(2) Daca exista neconcordante intre pactele si privitoare la drepturile fundamentale ale omulu Romania este parte, si legile interne, au prior reglementarile internationale, cu exceptia cazu care Constitutia sau legile interne contin disp favorabile.

ARTICOLUL 21

Accesul liber la
apararea

(1) Orice persoana se poate adresa justitiei p justitie drepturilor, a libertatilor si a inter legitime.
(2) Nici o lege nu poate ingradi exercitarea a drept.
(3) Partile au dreptul la un proces echitabil solutionarea cauzelor intr-un termen rezonabil.
(4) Jurisdictiile speciale administrative sunt facultative si gratuite.

CAPITOLUL II

Drepturile si libertatile fundamentale

ARTICOLUL 22

Dreptul la viata
si la integritate
fizica si psihica

(1) Dreptul la viata, precum si dreptul la int
ale fizica si psihica persoanei sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi supus torturii si nici
pedeapsa sau de tratament inuman ori degradant.

(3) Pedeapsa cu moartea este interzisa.

ARTICOLUL 23

Libertatea
individuala

(1) Libertatea individuala si siguranta persoa
inviolabile.

(2) Perchezitionarea, retinerea sau arestarea
persoane sunt permise numai in cazurile si cu p
prevazute de lege.

(3) Retinerea nu poate depasi 24 de ore.

(4) Arestarea preventiva se dispune de judecat
in cursul procesului penal.

(5) In cursul urmaririi penale arestarea preve
poate dispune pentru cel mult 30 de zile si se
prelungi cu cate cel mult 30 de zile, fara ca d
totala sa depaseasca un termen rezonabil, si nu
de 180 de zile.

(6) In faza de judecata instanta este obligata
conditiile legii, sa verifice periodic, si nu m
de 60 de zile, legalitatea si temeinicia aresta
preventive si sa dispuna, de indata, punerea in
a inculpatului, daca temeiurile care au determi
arestarea preventiva au incetat sau daca instan
ca nu exista temeiuri noi care sa justifice men
privarii de libertate.

(7) Incheierile instantei privind masura arest
preventive sunt supuse cailor de atac prevazute

(8) Celui retinut sau arestat i se aduc de ind
cunostinta, in limba pe care o intelege, motive
retinerii sau ale arestarii, iar invinuirea, in
mai scurt termen; invinuirea se aduce la cunost
in prezenta unui avocat, ales sau numit din ofi

(9) Punerea in libertate a celui retinut sau a
obligatorie, daca motivele acestor masuri au di
precum si in alte situatii prevazute de lege.

(10) Persoana arestata preventiv are dreptul s
punerea sa in libertate provizorie, sub control
sau pe cautiune.

(11) Pana la ramanerea definitiva a hotararii
judecatoresti de condamnare, persoana este cons
nevinovata.

(12) Nici o pedeapsa nu poate fi stabilita sau
decat in conditiile si in temeiul legii.

(13) Sanctiunea privativa de libertate nu poat
de natura penala.

ARTICOLUL 24

Dreptul la aparare (1) Dreptul la aparare este garantat.
(2) In tot cursul procesului, partile au drept asistate de un avocat, ales sau numit din ofici

ARTICOLUL 25

Libera circulatie (1) Dreptul la libera circulatie, in tara si i strainatate, este garantat. Legea stabileste co exercitarii acestui drept.
(2) Fiecarui cetatean ii este asigurat dreptul stabili domiciliul sau resedinta in orice local tara, de a emigra, precum si de a reveni in tar

ARTICOLUL 26

Viata intima, familiala si privata (1) Autoritatile publice respecta si ocrotesc intima, familiala si privata.
(2) Persoana fizica are dreptul sa dispuna de daca nu incalca drepturile si libertatile altor publica sau bunele moravuri.

ARTICOLUL 27

Inviolabilitatea domiciliului (1) Domiciliul si resedinta sunt inviolabile. N poate patrunde sau ramane in domiciliul ori in r unei persoane fara invoirea acesteia.
(2) De la prevederile alineatului (1) se poate lege pentru urmatoarele situatii:
a) executarea unui mandat de arestare sau a une judecatoresti;
b) inlaturarea unei primejdii privind viata, in fizica sau bunurile unei persoane;
c) apararea securitatii nationale sau a ordinii
d) prevenirea raspandirii unei epidemii.
(3) Perchezitia se dispune de judecator si se e in conditiile si in formele prevazute de lege.
(4) Perchezitiile in timpul noptii sunt interzi afara de cazul infractiunilor flagrante.

ARTICOLUL 28

Secretul corespondenței Secretul scrisorilor, al telegramelor, al altor postale, al convorbirilor telefonice si al celor mijloace legale de comunicare este inviolabil.

ARTICOLUL 29

Libertatea constiintei (1) Libertatea gandirii si a opiniilor, precum libertatea credintelor religioase nu pot fi ingr nici o forma. Nimeni nu poate fi constrans sa ad

opinie ori sa adere la o credinta religioasa, co
convingerilor sale.

(2) Libertatea constiintei este garantata; ea t
se manifeste in spirit de toleranta si de respec

(3) Cultele religioase sunt libere si se organi
potrivit statutelor proprii, in conditiile legii

(4) In relatiile dintre culte sunt interzise or
mijloace, acte sau actiuni de invrajbire religio

(5) Cultele religioase sunt autonome fata de st
bucura de sprijinul acestuia, inclusiv prin inle
asistentei religioase in armata, in spitale, in
penitenciare, in azile si in orfelinat.

(6) Parintii sau tutorii au dreptul de a asigur
propriilor convingeri, educatia copiilor minori
raspundere le revine.

ARTICOLUL 30

Libertatea de
exprimare

(1) Libertatea de exprimare a gandurilor, a opi
a credintelor si libertatea creatiilor de orice
viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete
alte mijloace de comunicare in public, sunt invi

(2) Cenzura de orice fel este interzisa.

(3) Libertatea presei implica si libertatea de
publicatii.

(4) Nici o publicatie nu poate fi suprimata.

(5) Legea poate impune mijloacelor de comunicar
obligatia de a face publica sursa finantarii.

(6) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia
demnitatea, onoarea, viata particulara a persoan
dreptul la propria imagine.

(7) Sunt interzise de lege defaimarea tarii si
indemnul la razboi de agresiune, la ura national
de clasa sau religioasa, incitarea la discrimina
separatism teritorial sau la violenta publica, p
manifestarile obscene, contrare bunelor moravuri

(8) Raspunderea civila pentru informatia sau pe
creatia adusa la cunostinta publica revine edito
realizatorului, autorului, organizatorului manif
artistice, proprietarului mijlocului de multipli
postului de radio sau de televiziune, in conditi
Delictetele de presa se stabilesc prin lege.

ARTICOLUL 31

Dreptul la
informatie

(1) Dreptul persoanei de a avea acces la orice
de interes public nu poate fi ingradit.

(2) Autoritatile publice, potrivit competentelo
revin, sunt obligate sa asigure informarea corec
cetatenilor asupra treburilor publice si asupra
de interes personal.

(3) Dreptul la informatie nu trebuie sa prejudi

masurile de protectie a tinerilor sau securitate nationala.

(4) Mijloacele de informare in masa, publice si sunt obligate sa asigure informarea corecta a op publice.

(5) Serviciile publice de radio si de televiziune autonome. Ele trebuie sa garanteze grupurilor so politice importante exercitarea dreptului la ant Organizarea acestor servicii si controlul parlam asupra activitatii lor se reglementeaza prin leg

ARTICOLUL 32

Dreptul la invatatura

(1) Dreptul la invatatura este asigurat prin in general obligatoriu, prin invatamantul liceal si profesional, prin invatamantul superior, precum alte forme de instructie si de perfectionare.

(2) Invatamantul de toate gradele se desfasoara romana. In conditiile legii, invatamantul se poa desfasura si intr-o limba de circulatie internat

(3) Dreptul persoanelor apartinand minoritatilo de a invata limba lor materna si dreptul de a pu instruite in aceasta limba sunt garantate; modal exercitare a acestor drepturi se stabilesc prin

(4) Invatamantul de stat este gratuit, potrivit Statul acorda burse sociale de studii copiilor s proveniti din familii defavorizate si celor institutionalizati, in conditiile legii.

(5) Invatamantul de toate gradele se desfasoara de stat, particulare si confesionale, in conditi

(6) Autonomia universitara este garantata.

(7) Statul asigura libertatea invatamantului re potrivit cerintelor specifice fiecarui cult. In stat, invatamantul religios este organizat si ga lege.

ARTICOLUL 33

Accesul la cultura

(1) Accesul la cultura este garantat, in condit

(2) Libertatea persoanei de a-si dezvolta spiri si de a accede la valorile culturii nationale si nu poate fi ingradita.

(3) Statul trebuie sa asigure pastrarea identit spirituale, sprijinirea culturii nationale, stim artelor, protejarea si conservarea mostenirii cu dezvoltarea creativitatii contemporane, promovar valorilor culturale si artistice ale Romaniei in

ARTICOLUL 34

Dreptul la ocrotirea sanatatii

(1) Dreptul la ocrotirea sanatatii este garanta

(2) Statul este obligat sa ia masuri pentru asi

igienei si a sanatatii publice.

(3) Organizarea asistentei medicale si a sistem asigurari sociale pentru boala, accidente, mater recuperare, controlul exercitarii profesiilor me activitatilor paramedicale, precum si alte masur protectie a sanatatii fizice si mentale a persoa stabilesc potrivit legii.

ARTICOLUL 35

Dreptul la mediu sanatos

(1) Statul recunoaste dreptul oricarei persoane mediu inconjurator sanatos si echilibrat ecologi

(2) Statul asigura cadrul legislativ pentru exe acestui drept.

(3) Persoanele fizice si juridice au indatorire proteja si a ameliora mediul inconjurator.

ARTICOLUL 36

Dreptul de vot

(1) Cetatenii au drept de vot de la varsta de 1 impliniti pana in ziua alegerilor inclusiv.

(2) Nu au drept de vot debilii sau alienatii mi sub interdictie, si nici persoanele condamnate, hotarare judecatoreasca definitiva, la pierderea drepturilor electorale.

ARTICOLUL 37

Dreptul de a fi ales

(1) Au dreptul de a fi alesi cetatenii cu drept care indeplinesc conditiile prevazute in articol alineatul (3), daca nu le este interzisa asociier partide politice, potrivit articolului 40 alinea

(2) Candidatii trebuie sa fi implinit, pana in alegerilor inclusiv, varsta de cel putin 23 de a fi alesi in Camera Deputatilor sau in organele administratiei publice locale, varsta de cel put ani pentru a fi alesi in Senat si varsta de cel ani pentru a fi alesi in functia de Presedinte a

ARTICOLUL 38

Dreptul de a fi ales in Parla-mentul European

In conditiile aderarii Romaniei la Uniunea Euro cetatenii romani au dreptul de a alege si de a f in Parlamentul European.

ARTICOLUL 39

Libertatea intru-nirilor

Mitingurile, demonstratiile, procesiunile sau o intruniri sunt libere si se pot organiza si desf in mod pasnic, fara nici un fel de arme.

ARTICOLUL 40

Dreptul de
asociere

- (1) Cetatenii se pot asocia liber in partide po
sindicate, in patronate si in alte forme de asoc
- (2) Partidele sau organizatiile care, prin scop
prin activitatea lor, militeaza impotriva plural
politic, a principiilor statului de drept ori a
suveranitatii, a integritatii sau a independente
sunt neconstitutionale.
- (3) Nu pot face parte din partide politice jude
Curtii Constitutionale, avocatii poporului, magi
membrii activi ai armatei, politistii si alte ca
functionari publici stabilite prin lege organica
- (4) Asociatiile cu caracter secret sunt interzi

ARTICOLUL 41

Munca si protectia
sociala a muncii

- (1) Dreptul la munca nu poate fi ingradit. Aleg
profesiei, a meseriei sau a ocupatiei, precum si
de munca este libera.
- (2) Salariatii au dreptul la masuri de protecti
Acestea privesc securitatea si sanatatea salaria
regimul de munca al femeilor si al tinerilor, in
unui salariu minim brut pe tara, repausul saptam
cediul de odihna platit, prestarea muncii in con
deosebite sau speciale, formarea profesionala, p
alte situatii specifice, stabilite prin lege.
- (3) Durata normala a zilei de lucru este, in me
mult 8 ore.
- (4) La munca egala, femeile au salariu egal cu
- (5) Dreptul la negocieri colective in materie d
caracterul obligatoriu al conventiilor colective
garantate.

ARTICOLUL 42

Interzicerea muncii
fortate

- (1) Munca fortata este interzisa.
- (2) Nu constituie munca fortata:
 - a) activitatile pentru indeplinirea indatoriril
militare, precum si cele desfasurate, potrivit l
locul acestora, din motive religioase sau de con
 - b) munca unei persoane condamnate, prestata in
normale, in perioada de detentie sau de libertat
conditionata;
 - c) prestatiile impuse in situatia creata de cal
de alt pericol, precum si cele care fac parte di
obligatiile civile normale stabilite de lege.

ARTICOLUL 43

Dreptul la greva

- (1) Salariatii au dreptul la greva pentru apara
intereselor profesionale, economice si sociale.
- (2) Legea stabileste conditiile si limitele exe

acestui drept, precum si garantiile necesare asi serviciilor esentiale pentru societate.

ARTICOLUL 44

Dreptul de pro-
prietate privata

(1) Dreptul de proprietate, precum si creantele statului, sunt garantate. Continutul si limitele drepturi sunt stabilite de lege.

(2) Proprietatea privata este garantata si oculo egal de lege, indiferent de titular. Cetatenii si apatrizii pot dobandi dreptul de proprietate pri asupra terenurilor numai in conditiile rezultate aderarea Romaniei la Uniunea Europeana si din al internationale la care Romania este parte, pe ba reciprocitate, in conditiile prevazute prin lege precum si prin mostenire legala.

(3) Nimeni nu poate fi expropriat decat pentru utilitate publica, stabilita potrivit legii, cu prealabila despagubire.

(4) Sunt interzise nationalizarea sau orice alt trecere silita in proprietate publica a unor bun apartenentei sociale, etnice, religioase, politi alta natura discriminatorie a titularilor.

(5) Pentru lucrari de interes general, autorita poate folosi subsolul oricarei proprietati imobi obligatia de a despagubi proprietarul pentru dau solului, plantatiilor sau constructiilor, precum pentru alte daune imputabile autoritatii.

(6) Despagubirile prevazute in alineatele (3) s stabilesc de comun acord cu proprietarul sau, in divergenta, prin justitie.

(7) Dreptul de proprietate obliga la respectare sarcinilor privind protectia mediului si asigura vecinatati, precum si la respectarea celorlalte care, potrivit legii sau obiceiului, revin propr

(8) Averea dobandita licit nu poate fi confisca Caracterul licit al dobandirii se prezuma.

(9) Bunurile destinate, folosite sau rezultate infractiuni ori contraventii pot fi confiscate n conditiile legii.

ARTICOLUL 45

Libertatea
economica

Accesul liber al persoanei la o activitate econ libera initiativa si exercitarea acestora in con legii sunt garantate.

ARTICOLUL 46

Dreptul la
mostenire

Dreptul la mostenire este garantat.

ARTICOLUL 47

Nivelul de trai (1) Statul este obligat sa ia masuri de dezvolt economica si de protectie sociala, de natura sa cetatenilor un nivel de trai decent.

(2) Cetatenii au dreptul la pensie, la concediu maternitate platit, la asistenta medicala in uni sanitare de stat, la ajutor de somaj si la alte asigurari sociale publice sau private, prevazute Cetatenii au dreptul si la masuri de asistenta s potrivit legii.

ARTICOLUL 48

Familia (1) Familia se intemeiaza pe casatoria liber co intre sotii, pe egalitatea acestora si pe dreptul indatorirea parintilor de a asigura cresterea, e instruirea copiilor.

(2) Conditiiile de incheiere, de desfacere si de casatoriei se stabilesc prin lege. Casatoria rel poate fi celebrata numai dupa casatoria civila.

(3) Copiii din afara casatoriei sunt egali in f cu cei din casatorie.

Vezi: [Legea 429/2018 de revizuire a Constitutiei României](#)

Art. I. - Alineatul (1) al articolului 48 din [Constitutia României](#), revizuita prin Legea aprobată prin referendumul national organizat în zilele de 18-19 octombrie 20 în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 767 din 31 octombrie 2003, se m va avea urmatorul cuprins:

"Familia

Art. 48. - (1) Familia se întemeiază pe casatoria liber consimțită între un barbat și o egalitatea acestora și pe dreptul și îndatorirea părinților de a asigura creșterea, educația și instruirea copiilor."

Art. II. - Revizuirea Constitutiei se supune aprobarii prin referendum, organizat pot [art. 151](#) alin. (3) din Constitutia României, republicata.

ARTICOLUL 49

Protectia copiilor si a tinerilor (1) Copiii si tinerii se bucura de un regim spe protectie si de asistenta in realizarea drepturi

(2) Statul acorda alocatii pentru copii si ajut ingrijirea copilului bolnav ori cu handicap. Alt protectie sociala a copiilor si a tinerilor se s prin lege.

(3) Exploatarea minorilor, folosirea lor in act care le-ar dauna sanatatii, moralitatii sau care in primejdie viata ori dezvoltarea normala sunt

(4) Minorii sub varsta de 15 ani nu pot fi anga salariati.

(5) Autoritatile publice au obligatia sa contri

asigurarea conditiilor pentru participarea liber tinerilor la viata politica, sociala, economica, si sportiva a tarii.

ARTICOLUL 50

Protectia persoanelor cu handicap

Persoanele cu handicap se bucura de protectie s Statul asigura realizarea unei politici national egalitate a sanselor, de prevenire si de tratame handicapului, in vederea participarii efective a soanelor cu handicap in viata comunitatii, respe drepturile si indatoririle ce revin parintilor s tutorilor.

ARTICOLUL 51

Dreptul de petitionare

(1) Cetatenii au dreptul sa se adreseze autorit publice prin petitii formulate numai in numele semnatarilor.

(2) Organizatiile legal constituite au dreptul petitii exclusiv in numele colectivelor pe care reprezinta.

(3) Exercitarea dreptului de petitionare este s taxa.

(4) Autoritatile publice au obligatia sa raspun petitii in termenele si in conditiile stabilite legii.

ARTICOLUL 52

Dreptul persoanei vatamate de o autoritate publica

(1) Persoana vatamata intr-un drept al sau ori interes legitim, de o autoritate publica, printr administrativ sau prin nesolutionarea in termenu unei cereri, este indreptatita sa obtina recnoa dreptului pretins sau a interesului legitim, anu actului si repararea pagubei.

(2) Conditiiile si limitele exercitarii acestui stabilesc prin lege organica.

(3) Statul raspunde patrimonial pentru prejudic cauzate prin erorile judiciare. Raspunderea stat stabilita in conditiile legii si nu inlatura ras magistratilor care si-au exercitat functia cu re sau grava neglijenta.

ARTICOLUL 53

Restrangerea exercitiului unor drepturi sau al unor libertati

(1) Exerciitiul unor drepturi sau al unor libert fi restrans numai prin lege si numai daca se imp dupa caz, pentru: apararea securitatii nationale ordinii, a sanatatii ori a moralei publice, a dr si a libertatilor cetatenilor; desfasurarea inst penale; prevenirea consecintelor unei calamitati

ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit
(2) Restrangerea poate fi dispusa numai daca es
intr-o societate democratica. Masura trebuie sa
proportionala cu situatia care a determinat-o, s
aplicata in mod nediscriminatoriu si fara a aduc
existentei dreptului sau a libertatii.

CAPITOLUL III Indatoririle fundamentale

ARTICOLUL 54

Fidelitatea fata
de tara

(1) Fidelitatea fata de tara este sacra.
(2) Cetatenii carora le sunt incredintate funct
precum si militarii, raspund de indeplinirea cu
obligatiilor ce le revin si, in acest scop, vor
juramantul cerut de lege.

ARTICOLUL 55

Apararea tarii

(1) Cetatenii au dreptul si obligatia sa apere
(2) Conditiiile privind indeplinirea indatoriri
militare se stabilesc prin lege organica.
(3) Cetatenii pot fi incorporati de la varsta d
si pana la varsta de 35 de ani, cu exceptia volu
in conditiile legii organice.

ARTICOLUL 56

Contributii
financiare

(1) Cetatenii au obligatia sa contribuie, prin
prin taxe, la cheltuielile publice.
(2) Sistemul legal de impuneri trebuie sa asigu
justa a sarcinilor fiscale.
(3) Orice alte prestatii sunt interzise, in afa
stabilite prin lege, in situatii exceptionale.

ARTICOLUL 57

Exercitarea drep-
turilor si a
libertatilor

Cetatenii romani, cetatenii straini si apatrizi
sa-si exercite drepturile si libertatile constit
cu buna-credinta, fara sa incalce drepturile si
celorlalti.

CAPITOLUL IV Avocatul Poporului

ARTICOLUL 58

Numirea si rolul

(1) Avocatul Poporului este numit pe o durata d
pentru apararea drepturilor si libertatilor pers
fizice. Adjunctii Avocatului Poporului sunt spec
pe domenii de activitate.
(2) Avocatul Poporului si adjunctii sai nu pot

nici o alta functie publica sau privata, cu exceptiile didactice din invatamantul superior.

(3) Organizarea si functionarea institutiei Avocatului Poporului se stabilesc prin lege organica.

ARTICOLUL 59

Exercitarea atributiilor

(1) Avocatul Poporului isi exercita atributiile sau la cererea persoanelor lezate in drepturile libertatile lor, in limitele stabilite de lege.

(2) Autoritatile publice sunt obligate sa asigure Avocatului Poporului sprijinul necesar in exercitiul atributiilor sale.

ARTICOLUL 60

Raportul in fata Parlamentului

Avocatul Poporului prezinta celor doua Camere a Parlamentului rapoarte, anual sau la cererea acestora. Rapoartele pot contine recomandari privind legile sau masuri de alta natura, pentru ocrotirea drepturilor libertatilor cetatenilor.

TITLUL III

Autoritatile publice

CAPITOLUL I

Parlamentul

SECTIUNEA 1

Organizare si functionare

ARTICOLUL 61

Rolul si structura

(1) Parlamentul este organul reprezentativ supranational al poporului roman si unica autoritate legiuitoare.

(2) Parlamentul este alcatuit din Camera Deputati si Senat.

ARTICOLUL 62

Alegerea Camerelor

(1) Camera Deputati si Senatul sunt alese prin vot universal, egal, direct, secret si liber exprimat.

(2) Organizatiile cetatenilor apartinand minoritatilor nationale, care nu intrunesc in alegeri numarul necesar pentru a fi reprezentate in Parlament, au dreptul de a avea un loc de deputat, in conditiile legii electorale. Cetatenii unei minoritati nationale pot fi reprezentati numai de o singura organizatie.

(3) Numarul deputatilor si al senatorilor se stabileste prin lege electorala, in raport cu populatia tarii.

ARTICOLUL 63

- Durata mandatului
- (1) Camera Deputatilor si Senatul sunt alese pe mandat de 4 ani, care se prelungeste de drept in mobilizare, de razboi, de asediu sau de urgenta, incetarea acestora.
 - (2) Alegerile pentru Camera Deputatilor si pent desfasoara in cel mult 3 luni de la expirarea ma sau de la dizolvarea Parlamentului.
 - (3) Parlamentul nou ales se intruneste, la conv Presedintelui Romaniei, in cel mult 20 de zile d alegeri.
 - (4) Mandatul Camerelor se prelungeste pana la i legala a noului Parlament. In aceasta perioada n revizuita Constitutia si nu pot fi adoptate, mod abrogate legi organice.
 - (5) Proiectele de legi sau propunerile legislat inscrite pe ordinea de zi a Parlamentului preced continua procedura in noul Parlament.

ARTICOLUL 64

- Organizarea interna
- (1) Organizarea si functionarea fiecarei Camer stabilesc prin regulament propriu. Resursele fin Camerelor sunt prevazute in bugetele aprobate de
 - (2) Fiecare Camera isi alege un birou permanent Presedintele Camerei Deputatilor si presedintele se aleg pe durata mandatului Camerelor. Ceilalti birourilor permanente sunt alesi la inceputul fi sesiuni. Membrii birourilor permanente pot fi re inainte de expirarea mandatului.
 - (3) Deputatii si senatorii se pot organiza in g parlamentare, potrivit regulamentului fiecarei C
 - (4) Fiecare Camera isi constituie comisii perma poate institui comisii de ancheta sau alte comis speciale. Camerele isi pot constitui comisii com
 - (5) Birourile permanente si comisiile parlament alcatuiesc potrivit configuratiei politice a fie Camere.

ARTICOLUL 65

- Sedintele Camerelor
- (1) Camera Deputatilor si Senatul lucreaza in s separate.
 - (2) Camerele isi desfasoara lucrarile si in sed comune, potrivit unui regulament adoptat cu votu majoritatii deputatilor si senatorilor, pentru:
 - a) primirea mesajului Presedintelui Romaniei;
 - b) aprobarea bugetului de stat si a bugetului a sociale de stat;
 - c) declararea mobilizarii totale sau partiale;
 - d) declararea starii de razboi;
 - e) suspendarea sau incetarea ostilitatilor mili

- f) aprobarea strategiei nationale de aparare a
- g) examinarea rapoartelor Consiliului Suprem de Tarii;
- h) numirea, la propunerea Presedintelui Romanie directorilor serviciilor de informatii si exerci controlului asupra activitatii acestor servicii;
- i) numirea Avocatului Poporului;
- j) stabilirea statutului deputatilor si al sena stabilirea indemnizatiei si a celorlalte dreptur acestora;
- k) indeplinirea altor atributii care, potrivit Constitutiei sau regulamentului, se exercita in comuna.

ARTICOLUL 66

Sesiuni

(1) Camera Deputatilor si Senatul se intrunesc sesiuni ordinare pe an. Prima sesiune incepe in februarie si nu poate depasi sfarsitul lunii iun sesiune incepe in luna septembrie si nu poate de sfarsitul lunii decembrie.

(2) Camera Deputatilor si Senatul se intrunesc sesiuni extraordinare, la cererea Presedintelui biroului permanent al fiecarei Camere ori a cel treime din numarul deputatilor sau al senatorilo

(3) Convocarea Camerelor se face de presedintii

ARTICOLUL 67

Actele juridice si cvorumul legal

Camera Deputatilor si Senatul adopta legi, hota motiuni, in prezenta majoritatii membrilor.

ARTICOLUL 68

Caracterul public al sedintelor

- (1) Sedintele celor doua Camere sunt publice.
- (2) Camerele pot hotari ca anumite sedinte sa f

SECTIUNEA a 2-a

Statutul deputatilor si al senatorilor

ARTICOLUL 69

Mandatul reprezentativ

- (1) In exercitarea mandatului, deputatii si sen in serviciul poporului.
- (2) Orice mandat imperativ este nul.

ARTICOLUL 70

Mandatul deputatilor si al senatorilor

(1) Deputatii si senatorii intra in exercitiul la data intrunirii legale a Camerei din care fac sub conditia validarii alegerii si a depunerii juramantului. Juramantul se stabileste prin lege

(2) Calitatea de deputat sau de senator incetea intrunirii legale a Camerelor nou alese sau in c demisie, de pierdere a drepturilor electorale, d incompatibilitate ori de deces.

ARTICOLUL 71

Incompatibilitati (1) Nimeni nu poate fi, in acelasi timp, deputa senator.
(2) Calitatea de deputat sau de senator este in cu exercitarea oricarei functii publice de autor exceptia celei de membru al Guvernului.
(3) Alte incompatibilitati se stabilesc prin le organica.

ARTICOLUL 72

Imunitatea parla- (1) Deputatii si senatorii nu pot fi trasi la r mentara juridica pentru voturile sau pentru opiniile pol exprimate in exercitarea mandatului.
(2) Deputatii si senatorii pot fi urmariti si t judecata penala pentru fapte care nu au legatura voturile sau cu opiniile politice exprimate in e mandatului, dar nu pot fi perchezitionati, retin arestati fara incuviintarea Camerei din care fa dupa ascultarea lor. Urmarirea si trimiterea in penala se pot face numai de catre Parchetul de p Inalta Curte de Casatie si Justitie. Competenta apartine Inaltei Curti de Casatie si Justitie.
(3) In caz de infractiune flagranta, deputatii senatorii pot fi retinuti si supusi perchezitiei justitiei il va informa neintarziat pe presedint asupra retinerii si a perchezitiei. In cazul in sesizata constata ca nu exista temei pentru reti dispune imediat revocarea acestei masuri.

SECTIUNEA a 3-a Legiferarea

ARTICOLUL 73

Categorii de legi (1) Parlamentul adopta legi constitutionale, le si legi ordinare.
(2) Legile constitutionale sunt cele de revizui Constitutiei.
(3) Prin lege organica se reglementeaza:
a) sistemul electoral; organizarea si functiona Autoritatii Electorale Permanente;
b) organizarea, functionarea si finantarea part politice;
c) statutul deputatilor si al senatorilor, stab indemnizatiei si a celorlalte drepturi ale acest

- d) organizarea si desfasurarea referendumului;
- e) organizarea Guvernului si a Consiliului Supr
Aparare a Tarii;
- f) regimul starii de mobilizare partiala sau to
fortelor armate si al starii de razboi;
- g) regimul starii de asediu si al starii de urg
- h) infractiunile, pedepsele si regimul executar
acestora;
- i) acordarea amnistiei sau a gratierii colectiv
- j) statutul functionarilor publici;
- k) contenciosul administrativ;
- l) organizarea si functionarea Consiliului Supe
Magistraturii, a instantelor judecatoresti, a Mi
Public si a Curtii de Conturi;
- m) regimul juridic general al proprietatii si a
mostenirii;
- n) organizarea generala a invatamantului;
- o) organizarea administratiei publice locale, a
teritoriului, precum si regimul general privind
locala;
- p) regimul general privind raporturile de munca
sindicatelor, patronatele si protectia sociala;
- r) statutul minoritatilor nationale din Romania
- s) regimul general al cultelor;
- t) celelalte domenii pentru care in Constitutie
adoptarea de legi organice.

ARTICOLUL 74

Initiativa legis- lativa

(1) Initiativa legislativa apartine, dupa caz, deputatilor, senatorilor sau unui numar de cel p 100.000 de cetateni cu drept de vot. Cetatenii c manifesta dreptul la initiativa legislativa treb provina din cel putin un sfert din judetele tari fiecare din aceste judete, respectiv in municipi Bucuresti, trebuie sa fie inregistrate cel putin semnaturi in sprijinul acestei initiative.

(2) Nu pot face obiectul initiativei legislativ cetatenilor problemele fiscale, cele cu caracter international, amnistia si gratierea.

(3) Guvernul isi exercita initiativa legislativ transmiterea proiectului de lege catre Camera co il adopte, ca prima Camera sesizata.

(4) Deputatii, senatorii si cetatenii care exer dreptul la initiativa legislativa pot prezenta p legislative numai in forma ceruta pentru proiect legi.

(5) Propunerile legislative se supun dezbaterii Camerei competente sa le adopte, ca prima Camera

ARTICOLUL 75

Sesizarea Camerelor (1) Se supun spre dezbateri si adoptare Camerei Deputatilor, ca prima Camera sesizata, proiectele si propunerile legislative pentru ratificarea tr sau a altor acorduri internationale si a masurilor legislative ce rezulta din aplicarea acestor tr acorduri, precum si proiectele legilor organice la articolul 31 alineatul (5), articolul 40 alin articolul 55 alineatul (2), articolul 58 alineat articolul 73 alineatul (3) literele e), k), l), articolul 79 alineatul (2), articolul 102 alinea articolul 105 alineatul (2), articolul 117 aline articolul 118 alineatele (2) si (3), articolul 1 alineatul (2), articolul 126 alineatele (4) si (articolul 142 alineatul (5). Celelalte proiecte propuneri legislative se supun dezbaterii si ado prima Camera sesizata, Senatului.

(2) Prima Camera sesizata se pronunta in termen zile. Pentru coduri si alte legi de complexitate termenul este de 60 de zile. In cazul depasirii termene se considera ca proiectele de legi sau p legislative au fost adoptate.

(3) Dupa adoptare sau respingere de catre prima sesizata, proiectul sau propunerea legislativa s celeilalte Camere care va decide definitiv.

(4) In cazul in care prima Camera sesizata adop prevedere care, potrivit alineatului (1), intra competenta sa decizionala, prevederea este defin adoptata daca si cea de-a doua Camera este de ac contrar, numai pentru prevederea respectiva, leg intoarce la prima Camera sesizata, care va decid in procedura de urgenta.

(5) Dispozitiile alineatului (4) referitoare la intoarcerea legii se aplica in mod corespunzator cazul in care Camera decizionala adopta o preved care competenta decizionala apartine primei Came

ARTICOLUL 76

Adoptarea legilor si a hotararilor (1) Legile organice si hotararile privind regul Camerelor se adopta cu votul majoritatii membril Camere.

(2) Legile ordinare si hotararile se adopta cu majoritatii membrilor prezenti din fiecare Camer

(3) La cererea Guvernului sau din proprie initi Parlamentul poate adopta proiecte de legi sau pr legislative cu procedura de urgenta, stabilita p regulamentului fiecărei Camere.

ARTICOLUL 77

Promulgarea legii (1) Legea se trimite, spre promulgare, Presedin Romaniei. Promulgarea legii se face in termen de

20 de zile de la primire.

(2) Inainte de promulgare, Presedintele poate c Parlamentului, o singura data, reexaminarea legi

(3) Daca Presedintele a cerut reexaminarea legi s-a cerut verificarea constitutionalitatii ei, p legii se face in cel mult 10 zile de la primirea adoptate dupa reexaminare sau de la primirea dec Curtii Constitutionale, prin care i s-a confirma constitutionalitatea.

ARTICOLUL 78

Intrarea in vigoare a legii Legea se publica in Monitorul Oficial al Romani intra in vigoare la 3 zile de la data publicarii data ulterioara prevazuta in textul ei.

ARTICOLUL 79

Consiliul Legis- (1) Consiliul Legislativ este organ consultativ lativ specialitate al Parlamentului, care avizeaza pro acte normative in vederea sistematizarii, unific coordonarii intregii legislatii. El tine evident a legislatiei Romaniei.

(2) Infiintarea, organizarea si functionarea Co Legislativ se stabilesc prin lege organica.

CAPITOLUL II Presedintele Romaniei

ARTICOLUL 80

Rolul Prese- (1) Presedintele Romaniei reprezinta statul rom dintelui garantul independentei nationale, al unitatii si integritatii teritoriale a tarii.

(2) Presedintele Romaniei vegheaza la respectar Constitutiei si la buna functionare a autoritati publice. In acest scop, Presedintele exercita fu mediere intre puterile statului, precum si intre societate.

ARTICOLUL 81

Alegerea Prese- (1) Presedintele Romaniei este ales prin vot un dintelui egal, direct, secret si liber exprimat.

(2) Este declarat ales candidatul care a intrun primul tur de scrutin, majoritatea de voturi ale alegatorilor inscrisi in listele electorale.

(3) In cazul in care nici unul dintre candidati intrunit aceasta majoritate, se organizeaza al d de scrutin, intre primii doi candidati stabiliti ordinea numarului de voturi obtinute in primul t declarat ales candidatul care a obtinut cel mai

de voturi.

(4) Nici o persoana nu poate indeplini functia Presedinte al Romaniei decat pentru cel mult dou. Acestea pot fi si succesive.

ARTICOLUL 82

Validarea mandatului si depunerea juramantului

(1) Rezultatul alegerilor pentru functia de Pre Romania este validat de Curtea Constitutionala.

(2) Candidatul a carui alegere a fost validata fata Camerei Deputatilor si a Senatului, in sedi urmatorul juramant:

"Jur sa-mi daruiesc toata puterea si priceperea propasirea spirituala si materiala a poporului r respect Constitutia si legile tarii, sa apar dem drepturile si libertatile fundamentale ale cetat suveranitatea, independenta, unitatea si integrit teritoriala a Romaniei. Asa sa-mi ajute Dumnezeu

ARTICOLUL 83

Durata mandatului

(1) Mandatul Presedintelui Romaniei este de 5 a exercita de la data depunerii juramantului.

(2) Presedintele Romaniei isi exercita mandatul depunerea juramantului de Presedintele nou ales.

(3) Mandatul Presedintelui Romaniei poate fi pr prin lege organica, in caz de razboi sau de cata

ARTICOLUL 84

Incompatibilitati si imunitati

(1) In timpul mandatului, Presedintele Romaniei fi membru al unui partid si nu poate indeplini n functie publica sau privata.

(2) Presedintele Romaniei se bucura de imunitat Prevederile articolului 72 alineatul (1) se apli corespunzator.

ARTICOLUL 85

Numirea Guvernului

(1) Presedintele Romaniei desemneaza un candida functia de prim-ministru si numeste Guvernul pe votului de incredere acordat de Parlament.

(2) In caz de remaniere guvernamentala sau de v postului, Presedintele revoca si numeste, la pro primului-ministru, pe unii membri ai Guvernului.

(3) Daca prin propunerea de remaniere se schimb sau compozitia politica a Guvernului, Presedinte va putea exercita atributia prevazuta la alineat numai pe baza aprobarii Parlamentului, acordata propunerea primului-ministru.

ARTICOLUL 86

Consultarea
Guvernului

Presedintele Romaniei poate consulta Guvernul c
la probleme urgente si de importanta deosebita.

ARTICOLUL 87

Participarea la
sedintele
Guvernului

(1) Presedintele Romaniei poate lua parte la se
Guvernului in care se dezbat probleme de interes
national privind politica externa, apararea tari
asigurarea ordinii publice si, la cererea primul
ministru, in alte situatii.
(2) Presedintele Romaniei prezideaza sedintele
la care participa.

ARTICOLUL 88

Mesaje

Presedintele Romaniei adreseaza Parlamentului m
privire la principalele probleme politice ale na

ARTICOLUL 89

Dizolvarea Par-
lamentului

(1) Dupa consultarea presedintilor celor doua C
liderilor grupurilor parlamentare, Presedintele
poate sa dizolve Parlamentul, daca acesta nu a a
votul de incredere pentru formarea Guvernului in
60 de zile de la prima solicitare si numai dupa
a cel putin doua solicitari de investitura.
(2) In cursul unui an, Parlamentul poate fi diz
singura data.
(3) Parlamentul nu poate fi dizolvat in ultimel
ale mandatului Presedintelui Romaniei si nici in
starii de mobilizare, de razboi, de asediu sau d

ARTICOLUL 90

Referendumul

Presedintele Romaniei, dupa consultarea Parlame
poate cere poporului sa-si exprime, prin referen
cu privire la probleme de interes national.

ARTICOLUL 91

Atributii in
domeniul politicii
externe

(1) Presedintele incheie tratate internationale
Romaniei, negociate de Guvern, si le supune spre
Parlamentului, intr-un termen rezonabil. Celelalt
si acorduri internationale se incheie, se aproba
ratifica potrivit procedurii stabilite prin lege
(2) Presedintele, la propunerea Guvernului, acr
recheama reprezentantii diplomatici ai Romaniei
infiintarea, desfiintarea sau schimbarea rangulu
misiunilor diplomatice.
(3) Reprezentantii diplomatici ai altor state s
acreditati pe langa Presedintele Romaniei.

ARTICOLUL 92

Atributii in
domeniul apararii

(1) Presedintele Romaniei este comandantul fort si indeplineste functia de presedinte al Consili de Aparare a Tarii.

(2) El poate declara, cu aprobarea prealabila a Parlamentului, mobilizarea partiala sau totala a armate. Numai in cazuri exceptionale, hotararea Presedintelui se supune ulterior aprobarii Parla in cel mult 5 zile de la adoptare.

(3) In caz de agresiune armata indreptata impot Presedintele Romaniei ia masuri pentru respinger agresiunii si le aduce neintarziat la cunostinta Parlamentului, printr-un mesaj. Daca Parlamentul in sesiune, el se convoaca de drept in 24 de ore declansarea agresiunii.

(4) In caz de mobilizare sau de razboi Parlamen continua activitatea pe toata durata acestor sta daca nu se afla in sesiune, se convoaca de drept ore de la declararea lor.

ARTICOLUL 93

Masuri exceptionale

(1) Presedintele Romaniei instituie, potrivit l starea de asediu sau starea de urgenta in intrea in unele unitati administrativ-teritoriale si so Parlamentului incuviintarea masurii adoptate, in zile de la luarea acesteia.

(2) Daca Parlamentul nu se afla in sesiune, el de drept in cel mult 48 de ore de la instituirea asediu sau a starii de urgenta si functioneaza p durata acestora.

ARTICOLUL 94

Alte atributii

Presedintele Romaniei indeplineste si urmatoare atributii:

- a) confera decoratii si titluri de onoare;
- b) acorda gradele de maresal, de general si de
- c) numeste in functii publice, in conditiile pr lege;
- d) acorda gratierea individuala.

ARTICOLUL 95

Suspendarea din
functie

(1) In cazul savarsirii unor fapte grave prin c prevederile Constitutiei, Presedintele Romaniei suspendat din functie de Camera Deputatilor si d sedinta comuna, cu votul majoritatii deputatilor senatorilor, dupa consultarea Curtii Constitutio Presedintele poate da Parlamentului explicatii c

la faptele ce i se imputa.

(2) Propunerea de suspendare din functie poate de cel putin o treime din numarul deputatilor si senatorilor si se aduce, neintarziat, la cunosti Presedintelui.

(3) Daca propunerea de suspendare din functie e aprobata, in cel mult 30 de zile se organizeaza referendum pentru demiterea Presedintelui.

ARTICOLUL 96

Punerea sub
acuzare

(1) Camera Deputatilor si Senatul, in sedinta c votul a cel putin doua treimi din numarul deputa senatorilor, pot hotari punerea sub acuzare a Pr Romaniei pentru inalta tradare.

(2) Propunerea de punere sub acuzare poate fi i majoritatea deputatilor si senatorilor si se adu neintarziat, la cunostinta Presedintelui Romanie putea da explicatii cu privire la faptele ce i s

(3) De la data punerii sub acuzare si pana la d demiterii Presedintele este suspendat de drept.

(4) Competenta de judecata apartine Inaltei Cur Casatie si Justitie. Presedintele este demis de data ramanerii definitive a hotararii de condamn

ARTICOLUL 97

Vacanta functiei

(1) Vacanta functiei de Presedinte al Romaniei in caz de demisie, de demitere din functie, de imposibilitate definitiva a exercitarii atributi sau de deces.

(2) In termen de 3 luni de la data la care a in vacanta functiei de Presedinte al Romaniei, Guve organiza alegeri pentru un nou Presedinte.

ARTICOLUL 98

Interimatul func-
tiei

(1) Daca functia de Presedinte devine vacanta o Presedintele este suspendat din functie sau daca imposibilitate temporara de a-si exercita atribu interimatul se asigura, in ordine, de presedinte Senatului sau de presedintele Camerei Deputatilo

(2) Atributiile prevazute la articolele 88-90 n exercitate pe durata interimatului functiei prez

ARTICOLUL 99

Raspunderea prese-
dintelui interimar

Daca persoana care asigura interimatul functiei Presedinte al Romaniei savarseste fapte grave, p incalca prevederile Constitutiei, se aplica arti articolul 98.

ARTICOLUL 100

Actele Președintelui

(1) În exercitarea atribuțiilor sale, Președintele României emite decrete care se publică în Monitorul Oficial al României. Nepublicarea atrage inexistența decretelor.

(2) Decretele emise de Președintele României în exercitarea atribuțiilor sale prevăzute în articolele (1) și (2), articolul 92 alineatele (1) și (2), articolul 93 alineatul (1) și articolul 94 litera a și d) se contrasemnează de primul-ministru.

ARTICOLUL 101

Indemnizația și celelalte drepturi

Indemnizația și celelalte drepturi ale Președintelui României se stabilesc prin lege.

CAPITOLUL III Guvernul

ARTICOLUL 102

Rolul și structura

(1) Guvernul, potrivit programului său de guvern acceptat de Parlament, asigură realizarea politicii interne și externe a țării și exercită conducerea generală a administrației publice.

(2) În îndeplinirea atribuțiilor sale, Guvernul cu organele sale sociale interesate.

(3) Guvernul este alcătuit din primul-ministru, miniștrii și alți membri stabiliți prin lege organică.

ARTICOLUL 103

Investitura

(1) Președintele României desemnează un candidat pentru funcția de primul-ministru, în urma consultării președintelui care are majoritatea absolută în Parlament ori, în lipsa unei asemenea majorități, a partidelor reprezentate în Parlament.

(2) Candidatul pentru funcția de primul-ministru este prezentat în termen de 10 zile de la desemnare, votul de încredere este acordat Parlamentului asupra programului și a întregii liste a Guvernului.

(3) Programul și lista Guvernului se dezbate în ședințele Parlamentului și de Senat, în ședința comună. Parlamentul acordă încredere Guvernului cu votul majorității deputaților și senatorilor.

ARTICOLUL 104

Jurământul de credință

(1) Primul-ministru, miniștrii și ceilalți membri ai Guvernului vor depune individual, în fața Președintelui României, jurământul de la articolul 82.

(2) Guvernul în întregul său și fiecare membru

isi exercita mandatul, incepand de la data depun
juramantului.

ARTICOLUL 105

Incompatibilitati (1) Functia de membru al Guvernului este incomp
exercitarea altei functii publice de autoritate,
exceptia celei de deputat sau de senator. De ase
este incompatibila cu exercitarea unei functii d
reprezentare profesionala salarizate in cadrul
organizatiilor cu scop comercial.
(2) Alte incompatibilitati se stabilesc prin le
organica.

ARTICOLUL 106

Incetarea functiei de membru Functia de membru al Guvernului inceteaza in ur
demisiei, a al Guvernului revocarii, a pierderii
drepturilor electorale, a starii de incompatibil
decesului, precum si in alte cazuri prevazute de

ARTICOLUL 107

Primul-ministru (1) Primul-ministru conduce Guvernul si coordon
activitatea membrilor acestuia, respectand atrib
le revin. De asemenea, prezinta Camerei Deputati
Senatului rapoarte si declaratii cu privire la p
Guvernului, care se dezbat cu prioritate.
(2) Presedintele Romaniei nu il poate revoca pe
ministru.
(3) Daca primul-ministru se afla in una dintre
prevazute la articolul 106, cu exceptia revocari
in imposibilitate de a-si exercita atributiile,
Presedintele Romaniei va desemna un alt membru a
Guvernului ca prim-ministru interimar, pentru a
atributiile primului-ministru, pana la formarea
Guvern. Interimatul, pe perioada imposibilitatii
exercitarii atributiilor, inceteaza daca primul-
isi reia activitatea in Guvern.
(4) Prevederile alineatului (3) se aplica in mo
corespunzator si celorlalti membri ai Guvernului
propunerea primului-ministru, pentru o perioada
45 de zile.

ARTICOLUL 108

Actele Guvernului (1) Guvernul adopta hotarari si ordonante.
(2) Hotararile se emit pentru organizarea execu
legilor.
(3) Ordonantele se emit in temeiul unei legi sp
abilitare, in limitele si in conditiile prevazut
aceasta.
(4) Hotararile si ordonantele adoptate de Guver

semneaza de primul-ministru, se contrasemneaza d care au obligatia punerii lor in executare si se Monitorul Oficial al Romaniei. Nepublicarea atra inexistenta hotararii sau a ordonantei. Hotarari caracter militar se comunica numai institutiilor interesate.

ARTICOLUL 109

Raspunderea membrilor Guvernului

(1) Guvernul raspunde politic numai in fata Par pentru intreaga sa activitate. Fiecare membru al raspunde politic solidar cu ceilalti membri pent activitatea Guvernului si pentru actele acestuia

(2) Numai Camera Deputatilor, Senatul si Presed Romaniei au dreptul sa ceara urmarirea penala a Guvernului pentru faptele savarsite in exercitiu lor. Daca s-a cerut urmarirea penala, Presedinte poate dispune suspendarea acestora din functie. Trimiterea in judecata a unui membru al Guvernul suspendarea lui din functie. Competenta de judec apartine Inaltei Curti de Casatie si Justitie.

(3) Cazurile de raspundere si pedepsele aplicab membrilor Guvernului sunt reglementate printr-o privind responsabilitatea ministeriala.

ARTICOLUL 110

Incetarea mandatului (1) Guvernul isi exercita mandatul pana la data alegerilor parlamentare generale.

(2) Guvernul este demis la data retragerii de c Parlament a increderii acordate sau daca primul-afla in una dintre situatiile prevazute la artic cu exceptia revocarii, ori este in imposibilitat exercita atributiile mai mult de 45 de zile.

(3) In situatiile prevazute in alineatul (2) su aplicabile prevederile articolului 103.

(4) Guvernul al carui mandat a incetat potrivit alineatelor (1) si (2) indeplineste numai actele pentru administrarea treburilor publice, pana la juramantului de membrii noului Guvern.

CAPITOLUL IV

Raporturile Parlamentului cu Guvernul

ARTICOLUL 111

Informarea Parlamentului

(1) Guvernul si celelalte organe ale administra publice, in cadrul controlului parlamentar al ac lor, sunt obligate sa prezinte informatiile si d cerute de Camera Deputatilor, de Senat sau de co parlamentare, prin intermediul presedintilor ace cazul in care o initiativa legislativa implica m

prevederilor bugetului de stat sau a bugetului a sociale de stat, solicitarea informarii este obligatorie.

(2) Membrii Guvernului au acces la lucrarile Parlamentului. Daca li se solicita prezenta, parlor este obligatorie.

ARTICOLUL 112

Intrebari, interpelari si motiuni simple

(1) Guvernul si fiecare dintre membrii sai au o raspunda la intrebarile sau la interpelarile for deputati sau de senatori, in conditiile prevazut regulamentele celor doua Camere ale Parlamentulu

(2) Camera Deputatilor sau Senatul poate adopta simpla prin care sa-si exprime pozitia cu privir problema de politica interna sau externa ori, du privire la o problema ce a facut obiectul unei i

ARTICOLUL 113

Motiunea de cenzura

(1) Camera Deputatilor si Senatul, in sedinta c retrage increderea acordata Guvernului prin adop motiuni de cenzura, cu votul majoritatii deputat senatorilor.

(2) Motiunea de cenzura poate fi initiata de ce patrime din numarul total al deputatilor si sena se comunica Guvernului la data depunerii.

(3) Motiunea de cenzura se dezbate dupa 3 zile cand a fost prezentata in sedinta comuna a celor Camere.

(4) Daca motiunea de cenzura a fost respinsa, d senatorii care au semnat-o nu mai pot initia, in sesiune, o noua motiune de cenzura, cu exceptia care Guvernul isi angajeaza raspunderea potrivit articolului 114.

ARTICOLUL 114

Angajarea raspunderii Guvernului

(1) Guvernul isi poate angaja raspunderea in fa Deputatilor si a Senatului, in sedinta comuna, a program, a unei declaratii de politica generala proiect de lege.

(2) Guvernul este demis daca o motiune de cenzu in termen de 3 zile de la prezentarea programulu declaratiei de politica generala sau a proiectul a fost votata in conditiile articolului 113.

(3) Daca Guvernul nu a fost demis potrivit alin (2), proiectul de lege prezentat, modificat sau c dupa caz, cu amendamente acceptate de Guvern, se adoptat, iar aplicarea programului sau a declarat politica generala devine obligatorie pentru Guver

(4) In cazul in care Presedintele Romaniei cere reexaminarea legii adoptate potrivit alineatului

dezbaterea acesteia se va face in sedinta comuna
doua Camere.

ARTICOLUL 115

Delegarea legis-
lativa

(1) Parlamentul poate adopta o lege speciala de Guvernului pentru a emite ordonante in domenii ca obiectul legilor organice.

(2) Legea de abilitare va stabili, in mod obliga domeniul si data pana la care se pot emite ordona

(3) Daca legea de abilitare o cere, ordonantele aprobarii Parlamentului, potrivit procedurii legi pana la implinirea termenului de abilitare. Neres termenului atrage incetarea efectelor ordonantei.

(4) Guvernul poate adopta ordonante de urgenta n situatii extraordinare a caror reglementare nu po amanata, avand obligatia de a motiva urgenta in c acestora.

(5) Ordonanta de urgenta intra in vigoare numai depunerea sa spre dezbateri in procedura de urgen Camera competenta sa fie sesizata si dupa publica Monitorul Oficial al Romaniei. Camerele, daca nu sesiune, se convoaca in mod obligatoriu in 5 zile depunere sau, dupa caz, de la trimitere. Daca in cel mult 30 de zile de la depunere, Camera sesiza pronunta asupra ordonantei, aceasta este consider adoptata si se trimite celeilalte Camere care dec asemenea in procedura de urgenta. Ordonanta de ur cuprinzand norme de natura legii organice se apro majoritatea prevazuta la articolul 76 alineatul (

(6) Ordonantele de urgenta nu pot fi adoptate in legilor constitutionale, nu pot afecta regimul in fundamentale ale statului, drepturile, libertatit indatoririle prevazute de Constitutie, drepturile rale si nu pot viza masuri de trecere silita a un in proprietate publica.

(7) Ordonantele cu care Parlamentul a fost sesiz aproba sau se resping printr-o lege in care vor f si ordonantele ale caror efecte au incetat potriv alineatului (3).

(8) Prin legea de aprobare sau de respingere se reglementa, daca este cazul, masurile necesare cu efectele juridice produse pe perioada de aplicare ordonantei.

CAPITOLUL V

Administratia publica

SECTIUNEA 1

Administratia publica centrala de specialitate

ARTICOLUL 116

Structura (1) Ministerele se organizeaza numai in subordina
Guvernului.
(2) Alte organe de specialitate se pot organiza
subordinea Guvernului ori a ministerelor sau ca a
administrative autonome.

ARTICOLUL 117

Infiintarea (1) Ministerele se infiinteaza, se organizeaza s
functioneaza potrivit legii.
(2) Guvernul si ministerele, cu avizul Curtii de
pot infiinta organe de specialitate, in subordine
numai daca legea le recunoaste aceasta competenta
(3) Autoritati administrative autonome se pot in
lege organica.

ARTICOLUL 118

Fortele armate (1) Armata este subordonata exclusiv vointei pop
pentru garantarea suveranitatii, a independentei
unitatii statului, a integritatii teritoriale a t
democratiei constitutionale. In conditiile legii
tratatelor internationale la care Romania este pa
contribuie la apararea colectiva in sistemele de
militara si participa la actiuni privind mentiner
restabilirea pacii.
(2) Structura sistemului national de aparare, pr
populatiei, a economiei si a teritoriului pentru
precum si statutul cadrelor militare, se stabilesc
organica.
(3) Prevederile alineatelor (1) si (2) se aplica
corespunzator, si celorlalte componente ale forte
stabilite potrivit legii.
(4) Organizarea de activitati militare sau param
afara unei autoritati statale este interzisa.
(5) Pe teritoriul Romaniei pot intra, stationa,
operatiuni sau trece trupe straine numai in condi
sau ale tratatelor internationale la care Romania
parte.

ARTICOLUL 119

Consiliul Suprem de Aparare a Tarii Consiliul Suprem de Aparare a Tarii organizeaza
de Aparare a coordoneaza unitar activitatile care privesc apar
Tarii tarii si securitatea nationala, participarea la m
securitatii internationale si la apararea colecti
sistemele de alianta militara, precum si la actiu
mentinere sau de restabilire a pacii.

SECTIUNEA a 2-a Administratia publica locala

ARTICOLUL 120

Principii de baza (1) Administratia publica din unitatile administ teritoriale se intemeiaza pe principiile descentr autonomiei locale si deconcentrarii serviciilor p
(2) In unitatile administrativ-teritoriale in ca cetatenii apartinand unei minoritati nationale au semnificativa se asigura folosirea limbii minorit nationale respective in scris si oral in relatiil autoritatile administratiei publice locale si cu publice deconcentrate, in conditiile prevazute de organica.

ARTICOLUL 121

Autoritati comu- (1) Autoritatile administratiei publice, prin ca nale si realizeaza autonomia locala in comune si in orase orasenesti consiliile locale alese si primarii alesi, in con legii.
(2) Consiliile locale si primarii functioneaza, conditiile legii, ca autoritati administrative au rezolva treburile publice din comune si din orase
(3) Autoritatile prevazute la alineatul (1) se p constitui si in subdiviziunile administrativ-teri municipiilor.

ARTICOLUL 122

Consiliul judetean (1) Consiliul judetean este autoritatea administ publice pentru coordonarea activitatii consiliilo si orasenesti, in vederea realizarii serviciilor interes judetean.
(2) Consiliul judetean este ales si functioneaza conditiile legii.

ARTICOLUL 123

Prefectul (1) Guvernul numeste un prefect in fiecare judet municipiul Bucuresti.
(2) Prefectul este reprezentantul Guvernului pe si conduce serviciile publice deconcentrate ale m si ale celorlalte organe ale administratiei publi din unitatile administrativ-teritoriale.
(3) Atributiile prefectului se stabilesc prin le organica.
(4) Intre prefecti, pe de o parte, consiliile lo primari, precum si consiliile judetene si presedi acestora, pe de alta parte, nu exista raporturi d subordonare.
(5) Prefectul poate ataca, in fata instantei de administrativ, un act al consiliului judetean, al local sau al primarului, in cazul in care conside

ilegal. Actul atacat este suspendat de drept.

CAPITOLUL VI Autoritatea judecatoreasca

SECTIUNEA 1 Instantele judecatoresti

ARTICOLUL 124

Infaptuirea
justitiei

- (1) Justitia se infaptuieste in numele legii.
- (2) Justitia este unica, impartiala si egala pen
- (3) Judecatorii sunt independenti si se supun nu

ARTICOLUL 125

Statutul jude-
catorilor

- (1) Judecatorii numiti de Presedintele Romaniei inamovibili, in conditiile legii.
- (2) Propunerile de numire, precum si promovarea, transferarea si sanctionarea judecatorilor sunt d competenta Consiliului Superior al Magistraturii, conditiile legii sale organice.
- (3) Functia de judecator este incompatibila cu o functie publica sau privata, cu exceptia functiil didactice din invatamantul superior.

ARTICOLUL 126

Instantele jude-
catoresti

- (1) Justitia se realizeaza prin Inalta Curte de Justitie si prin celelalte instante judecatoresti de lege.
- (2) Competenta instantelor judecatoresti si proc judecata sunt prevazute numai prin lege.
- (3) Inalta Curte de Casatie si Justitie asigura interpretarea si aplicarea unitara a legii de cat celelalte instante judecatoresti, potrivit compet sale.
- (4) Compunerea Inaltei Curti de Casatie si Justi regulile de functionare a acesteia se stabilesc p organica.
- (5) Este interzisa infiintarea de instante extra Prin lege organica pot fi infiintate instante spe in anumite materii, cu posibilitatea participarii a unor persoane din afara magistraturii.
- (6) Controlul judecatoresc al actelor administra autoritatilor publice, pe calea contenciosului administrativ, este garantat, cu exceptia celor c raporturile cu Parlamentul, precum si a actelor d comandament cu caracter militar. Instantele de co administrativ sunt competente sa solutioneze cere persoanelor vatamate prin ordonante sau, dupa caz dispozitii din ordonante declarate neconstitution

ARTICOLUL 127

Caracterul public al dezbaterilor Sedintele de judecata sunt publice, afara de caz prevazute de lege.

ARTICOLUL 128

Folosirea limbii materne si a interpretului in justitie (1) Procedura judiciara se desfasoara in limba r
(2) Cetatenii romani apartinand minoritatilor na dreptul sa se exprime in limba materna in fata instantelor de judecata, in conditiile legii orga
(3) Modalitatile de exercitare a dreptului preva alineatul (2), inclusiv prin folosirea de interpr traduceri, se vor stabili astfel incat sa nu impi administrare a justitiei si sa nu implice cheltui suplimentare pentru cei interesati.
(4) Cetatenii straini si apatrizii care nu intel vorbesc limba romana au dreptul de a lua cunostin actele si lucrarile dosarului, de a vorbi in inst a pune concluzii, prin interpret; in procesele pe drept este asigurat in mod gratuit.

ARTICOLUL 129

Folosirea cailor de atac Impotriva hotararilor judecatoresti, partile int Ministerul Public pot exercita caile de atac, in legii.

ARTICOLUL 130

Politia instan- telor Instantele judecatoresti dispun de politia pusa serviciul lor.

SECTIUNEA a 2-a Ministerul Public

ARTICOLUL 131

Rolul Ministerului Public (1) In activitatea judiciara, Ministerul Public interesele generale ale societatii si apara ordin drept, precum si drepturile si libertatile cetate
(2) Ministerul Public isi exercita atributiile p procurori constituiti in parchete, in conditiile
(3) Parchetele functioneaza pe langa instantele judecata, conduc si supravegheaza activitatea de penala a politiei judiciare, in conditiile legii.

ARTICOLUL 132

Statutul procu- rorilor (1) Procurorii isi desfasoara activitatea potriv principiului legalitatii, al impartialitatii si a

controlului ierarhic, sub autoritatea ministrului
(2) Functia de procuror este incompatibila cu or
functie publica sau privata, cu exceptia functiil
didactice din invatamantul superior.

SECTIUNEA a 3-a Consiliul Superior al Magistraturii

ARTICOLUL 133

Rolul si structura (1) Consiliul Superior al Magistraturii este gar
independentei justitiei.
(2) Consiliul Superior al Magistraturii este alc
19 membri, din care:
a) 14 sunt alesi in adunarile generale ale magis
validati de Senat; acestia fac parte din doua sec
pentru judecatori si una pentru procurori; prima
compusa din 9 judecatori, iar cea de-a doua din 5
b) 2 reprezentanti ai societatii civile, special
domeniul dreptului, care se bucura de inalta repu
profesionala si morala, alesi de Senat; acestia p
numai la lucrarile in plen;
c) ministrul justitiei, presedintele Inaltei Cur
Casatie si Justitie si procurorul general al Parc
pe langa Inalta Curte de Casatie si Justitie.
(3) Presedintele Consiliului Superior al Magistr
ales pentru un mandat de un an, ce nu poate fi re
dintre magistratii prevazuti la alineatul (2) lit
(4) Durata mandatului membrilor Consiliului Supe
Magistraturii este de 6 ani.
(5) Hotararile Consiliului Superior al Magistrat
prin vot secret.
(6) Presedintele Romaniei prezideaza lucrarile C
Superior al Magistraturii la care participa.
(7) Hotararile Consiliului Superior al Magistrat
definitive si irevocabile, cu exceptia celor prev
articolul 134 alineatul (2).

ARTICOLUL 134

Atributii (1) Consiliul Superior al Magistraturii propune
Presedintelui Romaniei numirea in functie a judec
a procurorilor, cu exceptia celor stagiari, in co
legii.
(2) Consiliul Superior al Magistraturii indeplin
de instanta de judecata, prin sectiile sale, in d
raspunderii disciplinare a judecatorilor si a pro
potrivit procedurii stabilite prin legea sa organ
aceste situatii, ministrul justitiei, presedintele
Curtii de Casatie si Justitie si procurorul genera
Parchetului de pe langa Inalta Curte de Casatie s
nu au drept de vot.

(3) Hotararile Consiliului Superior al Magistrat materie disciplinara pot fi atacate la Inalta Cur Casatie si Justitie.

(4) Consiliul Superior al Magistraturii indeplin alte atributii stabilite prin legea sa organica, realizarea rolului sau de garant al independentei

TITLUL IV

Economia si finantele publice

ARTICOLUL 135

Economia

(1) Economia Romaniei este economie de piata, ba libera initiativa si concurenta.

(2) Statul trebuie sa asigure:

a) libertatea comertului, protectia concurentei crearea cadrului favorabil pentru valorificarea t factorilor de productie;

b) protejarea intereselor nationale in activitat economica, financiara si valutara;

c) stimularea cercetarii stiintifice si tehnolog nationale, a artei si protectia dreptului de auto

d) exploatarea resurselor naturale, in concordant interesul national;

e) refacerea si ocrotirea mediului inconjurator, mentinerea echilibrului ecologic;

f) crearea conditiilor necesare pentru cresterea vietii;

g) aplicarea politicilor de dezvoltare regionala concordanta cu obiectivele Uniunii Europene.

ARTICOLUL 136

Proprietatea

(1) Proprietatea este publica sau privata.

(2) Proprietatea publica este garantata si ocrot lege si apartine statului sau unitatilor administ teritoriale.

(3) Bogatiile de interes public ale subsolului, aerian, apele cu potential energetic valorificabi interes national, plajele, marea teritoriala, res naturale ale zonei economice si ale platoului con precum si alte bunuri stabilite de legea organica obiectul exclusiv al proprietatii publice.

(4) Bunurile proprietate publica sunt inalienabi conditiile legii organice, ele pot fi date in adm regiilor autonome ori institutiilor publice sau p concesionate ori inchiriate; de asemenea, ele pot in folosinta gratuita institutiilor de utilitate

(5) Proprietatea privata este inviolabila, in co legii organice.

ARTICOLUL 137

Sistemul financiar (1) Formarea, administrarea, intrebuintarea si c resurselor financiare ale statului, ale unitatilo administrativ-teritoriale si ale institutiilor pu sunt reglementate prin lege.

(2) Moneda nationala este leul, iar subdiviziune banul. In conditiile aderarii la Uniunea European lege organica se poate recunoaste circulatia si i monedei nationale cu aceea a Uniunii Europene.

ARTICOLUL 138

Bugetul public national

(1) Bugetul public national cuprinde bugetul de bugetul asigurarilor sociale de stat si bugetele comunelor, ale oraselor si ale judetelor.

(2) Guvernul elaboreaza anual proiectul bugetulu si pe cel al asigurarilor sociale de stat, pe car supune, separat, aprobarii Parlamentului.

(3) Daca legea bugetului de stat si legea bugetu asigurarilor sociale de stat nu au fost adoptate putin 3 zile inainte de expirarea exercitiului bu aplica in continuare bugetul de stat si bugetul a sociale de stat ale anului precedent, pana la ado noilor bugete.

(4) Bugetele locale se elaboreaza, se aproba si in conditiile legii.

(5) Nici o cheltuiala bugetara nu poate fi aprob stabilirea sursei de finantare.

ARTICOLUL 139

Impozite, taxe si alte contributii

(1) Impozitele, taxele si orice alte venituri al de stat si ale bugetului asigurarilor sociale de stabilesc numai prin lege.

(2) Impozitele si taxele locale se stabilesc de locale sau judetene, in limitele si in conditiile

(3) Sumele reprezentand contributiile la constit fonduri se folosesc, in conditiile legii, numai p destinatiei acestora.

ARTICOLUL 140

Curtea de Conturi

(1) Curtea de Conturi exercita controlul asupra formare, de administrare si de intrebuintare a re financiare ale statului si ale sectorului public. conditiile legii organice, litigiile rezultate di activitatea Curtii de Conturi se solutioneaza de judecatoresti specializate.

(2) Curtea de Conturi prezinta anual Parlamentul raport asupra conturilor de gestiune ale bugetulu national din exercitiul bugetar expirat, cuprinza neregulile constatate.

(3) La cererea Camerei Deputatilor sau a Senatul de Conturi controleaza modul de gestionare a resu publice si raporteaza despre cele constatate.

(4) Consilierii de conturi sunt numiti de Parlam un mandat de 9 ani, care nu poate fi prelungit sa Membrii Curtii de Conturi sunt independenti in ex mandatului lor si inamovibili pe toata durata ace sunt supusi incompatibilitatilor prevazute de leg judecatori.

(5) Curtea de Conturi se innoieste cu o treime d consilierii de conturi numiti de Parlament, din 3 in conditiile prevazute de legea organica a Curti

(6) Revocarea membrilor Curtii de Conturi se fac Parlament, in cazurile si conditiile prevazute de

ARTICOLUL 141

Consiliul Economic si Social Consiliul Economic si Social este organ consulta Parlamentului si al Guvernului in domeniile de sp stabilite prin legea sa organica de infiintare, o si functionare.

TITLUL V

Curtea Constitutionala

ARTICOLUL 142

Structura (1) Curtea Constitutionala este garantul suprema Constitutiei.

(2) Curtea Constitutionala se compune din noua j numiti pentru un mandat de 9 ani, care nu poate f sau innoit.

(3) Trei judecatori sunt numiti de Camera Deputa de Senat si trei de Presedintele Romaniei.

(4) Judecatorii Curtii Constitutionale aleg, pri secret, presedintele acesteia, pentru o perioada

(5) Curtea Constitutionala se innoieste cu o tre judecatorii ei, din 3 in 3 ani, in conditiile pre legea organica a Curtii.

ARTICOLUL 143

Conditii pentru numire Judecatorii Curtii Constitutionale trebuie sa ai pregatire juridica superioara, inalta competenta profesionala si o vechime de cel putin 18 ani in tea juridica sau in invatamantul juridic superior

ARTICOLUL 144

Incompatibilitati Functia de judecator al Curtii Constitutionale e incompatibila cu oricare alta functie publica sau cu exceptia functiilor didactice din invatamantul

superior.

ARTICOLUL 145

Independenta si
inamovibilitatea

Judecatorii Curtii Constitutionale sunt independ
exercitarea mandatului lor si inamovibili pe dura
acestuaia.

ARTICOLUL 146

Atributii

Curtea Constitutionala are urmatoarele atributii

- a) se pronunta asupra constitutionalitatii legil
de promulgarea acestora, la sesizarea Presedintel
Romaniei, a unuia dintre presedintii celor doua C
Guvernului, a Inaltei Curti de Casatie si Justiti
Avocatului Poporului, a unui numar de cel putin 5
deputati sau de cel putin 25 de senatori, precum
oficiu, asupra iniciativelor de revizuire a Const
- b) se pronunta asupra constitutionalitatii trata
altor acorduri internationale, la sesizarea unuia
presedintii celor doua Camere, a unui numar de ce
de deputati sau de cel putin 25 de senatori;
- c) se pronunta asupra constitutionalitatii regul
Parlamentului, la sesizarea unuia dintre presedin
doua Camere, a unui grup parlamentar sau a unui n
putin 50 de deputati sau de cel putin 25 de senat
- d) hotaraste asupra exceptiilor de neconstitutio
privind legile si ordonantele, ridicate in fata i
judecatoresti sau de arbitraj comercial; exceptia
neconstitutionalitate poate fi ridicata si direct
Avocatul Poporului;
- e) solutioneaza conflictele juridice de natura
constitutionalala dintre autoritatile publice, la c
Presedintelui Romaniei, a unuia dintre presedinti
doua Camere, a primului-ministru sau a presedinte
Consiliului Superior al Magistraturii;
- f) vegheaza la respectarea procedurii pentru ale
Presedintelui Romaniei si confirma rezultatele su
- g) constata existenta imprejurarilor care justif
interimatul in exercitarea functiei de Presedinte
Romaniei si comunica cele constatate Parlamentulu
Guvernului;
- h) da aviz consultativ pentru propunerea de susp
functie a Presedintelui Romaniei;
- i) vegheaza la respectarea procedurii pentru org
desfasurarea referendumului si confirma rezultate
acestuaia;
- j) verifica indeplinirea conditiilor pentru exer
iniciativei legislative de catre cetateni;
- k) hotaraste asupra contestatiilor care au ca ob
constitutionalitatea unui partid politic;
- l) indeplineste si alte atributii prevazute de l

organica a Curtii.

ARTICOLUL 147

Deciziile Curtii
Constitutionale

(1) Dispozitiile din legile si ordonantele in vi precum si cele din regulamente, constatate ca fii neconstitutionale, isi inceteaza efectele juridic zile de la publicarea deciziei Curtii Constitutio in acest interval, Parlamentul sau Guvernul, dupa pun de acord prevederile neconstitutionale cu dis Constitutiei. Pe durata acestui termen, dispoziti constatate ca fiind neconstitutionale sunt suspen drept.

(2) In cazurile de neconstitutionalitate care pr legile, inainte de promulgarea acestora, Parlamen obligat sa reexamineze dispozitiile respective pe punerea lor de acord cu decizia Curtii Constituti

(3) In cazul in care constitutionalitatea tratat acordului international a fost constatata potrivit articolului 146 litera b), acesta nu poate face o unei exceptii de neconstitutionalitate. Tratatul international constatat ca fiind neconstitutional fi ratificat.

(4) Deciziile Curtii Constitutionale se publica Monitorul Oficial al Romaniei. De la data publica deciziile sunt general obligatorii si au putere n viitor.

TITLUL VI

Integrarea euroatlantica

ARTICOLUL 148

Integrarea in
Uniunea Europeana

(1) Aderarea Romaniei la tratatele constitutive Europene, in scopul transferarii unor atributii c institutiile comunitare, precum si al exercitarii cu celelalte state membre a competentelor prevazu aceste tratate, se face prin lege adoptata in sed a Camerei Deputatilor si Senatului, cu o majorita treimi din numarul deputatilor si senatorilor.

(2) Ca urmare a aderarii, prevederile tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, precum si cele reglementari comunitare cu caracter obligatoriu, prioritate fata de dispozitiile contrare din legi cu respectarea prevederilor actului de aderare.

(3) Prevederile alineatelor (1) si (2) se aplica corespunzator, si pentru aderarea la actele de re tratatelor constitutive ale Uniunii Europene.

(4) Parlamentul, Presedintele Romaniei, Guvernul autoritatea judecatoreasca garanteaza aducerea la indeplinire a obligatiilor rezultate din actul ad din prevederile alineatului (2).

(5) Guvernul transmite celor doua Camere ale Par proiectele actelor cu caracter obligatoriu inaint acestea sa fie supuse aprobarii institutiilor Uni Europene.

ARTICOLUL 149

Aderarea la Tra- Aderarea Romaniei la Tratatul Atlanticului de No
tatul Atlanticului prin lege adoptata in sedinta comuna a Camerei De
de Nord si Senatului, cu o majoritate de doua treimi din
deputatilor si senatorilor.

TITLUL VII Revizuirea Constitutiei

ARTICOLUL 150

Initiativa
revizuirii

(1) Revizuirea Constitutiei poate fi initiata de Presedintele Romaniei la propunerea Guvernului, d o patrime din numarul deputatilor sau al senatori si de cel putin 500.000 de cetateni cu drept de v
(2) Cetatenii care initiaza revizuirea Constitut sa provina din cel putin jumătate din judetele ta fiecare din aceste judete sau in municipiul Bucur trebuie sa fie inregistrate cel putin 20.000 de s in sprijinul acestei initiative.

ARTICOLUL 151

Procedura de
revizuire

(1) Proiectul sau propunerea de revizuire trebui de Camera Deputatilor si de Senat, cu o majoritat putin doua treimi din numarul membrilor fiecarei
(2) Daca prin procedura de mediere nu se ajunge acord, Camera Deputatilor si Senatul, in sedinta hotarasc cu votul a cel putin trei patrimi din nu deputatilor si senatorilor.
(3) Revizuirea este definitiva dupa aprobarea ei referendum, organizat in cel mult 30 de zile de l adoptarii proiectului sau a propunerii de revizui

ARTICOLUL 152

Limitele revizuirii (1) Dispozitiile prezentei Constitutii privind c national, independent, unitar si indivizibil al s roman, forma republicana de guvernament, integrit teritoriului, independenta justitiei, pluralismul limba oficiala nu pot forma obiectul revizuirii.
(2) De asemenea, nici o revizuire nu poate fi fa are ca rezultat suprimarea drepturilor si a liber fundamentale ale cetatenilor sau a garantiilor ac
(3) Constitutia nu poate fi revizuita pe durata

asediu sau a starii de urgenta si nici in timp de

TITLUL VIII Dispozitii finale si tranzitorii

ARTICOLUL 153

Intrarea in vigoare Prezenta Constitutie intra in vigoare la data ap prin referendum. La aceeasi data, Constitutia din 1965 este si ramane in intregime abrogata.

ARTICOLUL 154

Conflictul temporal de legi (1) Legile si toate celelalte acte normative ram vigoare, in masura in care ele nu contravin preze Constitutii.
(2) Consiliul Legislativ, in termen de 12 luni d intrarii in vigoare a legii sale de organizare, v conformitatea legislatiei cu prezenta Constitutie Parlamentului sau, dupa caz, Guvernului, propuner corespunzatoare.

ARTICOLUL 155

Dispozitii tranzitorii (1) Proiectele de legi si propunerile legislativ de legiferare se dezbat si se adopta potrivit dis constitutionale anterioare intrarii in vigoare a revizuire.
(2) Institutiile prevazute de Constitutie, exist data intrarii in vigoare a legii de revizuire, ra functiune pana la constituirea celor noi.
(3) Prevederile alineatului (1) al articolului 8 incepand cu urmatorul mandat presidential.
(4) Dispozitiile cu privire la Inalta Curte de C Justitie vor fi aduse la indeplinire in cel mult data intrarii in vigoare a legii de revizuire.
(5) Judecatorii in functie ai Curtii Supreme de consilierii de conturi numiti de Parlament isi co activitatea pana la data expirarii mandatului pen fost numiti. Pentru asigurarea innoirii Curtii de din 3 in 3 ani, la expirarea mandatului actualilo consilieri de conturi acestia vor putea fi numiti inca un mandat de 3 ani sau de 6 ani.
(6) Pana la constituirea instantelor judecatores specializate, litigiile rezultate din activitatea Conturi vor fi solutionate de catre instantele ju ordinare.

ARTICOLUL 156

Republicarea Constitutiei Legea de revizuire a Constitutiei se publica in Oficial al Romaniei in termen de 5 zile de la dat

adoptarii. Constitutia, modificata si completata, aprobarea prin referendum, se republica de catre Legislativ, cu reactualizarea denumirilor, dandu-o noua numerotare.